

Nr 886

Av herr Nilsson, Ferdinand, m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 87, med förslag till lag med vissa bestämmelser om val till riksdagens andra kammare för perioden 1969—1972, m. m.

(Lika lydande med motion nr 1141 i Andra kammaren)

I Kungl. Maj:ts proposition nr 87 föreslås bl. a. att det proportionella valsysteem med jämkad uddatalsmetod och kartellförbud som provisoriskt tillämpats vid andra-kammarvalen sedan år 1952 skall tillämpas även vid andrakammarvalet hösten 1968.

Då ifrågavarande valsysteem föreslogs, prop. 1952: 175, framhöll dåvarande chefen för justitiedepartementet att det var vanskligt att utan ytterligare överväganden ta slutlig ställning till frågan hur valsättet i framtiden bör vara utformat. Han föreslog därför att en jämkad uddatalsmetod, med divisorerna 1,4, skulle prövas för valperioden 1953—1956. Riksdagen antog det framlagda förslaget med smärre jämkningar.

Det sålunda antagna valsystemet kom, genom beslut år 1956, 1960 och 1964, att gälla även för följande andrakammarval. Alltsedan år 1954 har ifrågavarande valsysteem även tillämpats för val av landstingsmän och kommunala fullmäktige.

I dag kan det inte längre anföras skäl för att det proportionella valsystemet med jämkad uddatalsmetod och kartellförbud endast skall ha provisorisk karaktär. Systemet har prövats och befunnits lämpligt och bör därför bli permanent. Den spärr mot partisplittring (divisorerna 1,4) som lagen innehåller har visat sig verksamt motverka partisplittring och bidra till politisk stabilitet. En lägre spärr (4 %-regeln m. m.) som i annat sammanhang ifrågasatts har icke samma politiska värde och är därför omotiverad. Förslag till ändrad lagtext bifogas.

Med stöd av det anförda hemställes,

att riksdagen vid sin behandling av prop. 87 måtte besluta att det proportionella valsystemet med jämkad uddatalsmetod och kartellförbud skall i fortsättningen tillämpas vid samtliga såväl andrakammarval som val av landstingsmän och kommunala fullmäktige.

Stockholm den 23 april 1968

Ferdinand Nilsson (cp)
i Kungsängen

Ivan Svanström (cp)

Eric Carlsson (cp)

Herbert Hermansson (cp)

Harald Pettersson (cp)

Förslag
till
ändrad lydelse av
Lag
om val till riksdagens andra kammare

Med avseende på val och särskilda röstsammanräkningar för besättande av plats i riksdagens andra kammare fördordnas härigenom,

att 56 § 3 mom. lagen den 26 november 1920 (nr 796) om val till riksdagen¹ icke skall gälla,

att i stället för ett vart av följande lagrum i 1920 års lag, nämligen 56 § 4 mom., 59 § andra stycket, 79 § första stycket, 81 § och 87 §, skall gälla de bestämmelser, som under motsvarande lagrumsbeteckning finns upptagna i lagen den 30 maj 1952 (nr 267) med vissa bestämmelser om val till riksdagens andra kammare för perioden 1953—1956,

att vad i 57 § 2 mom. tredje stycket och 72 § sjätte stycket 1920 års lag sägs om samma lag skall gälla jämväl beträffande 1952 års lag och nu ifrågavarande lag,

att det i 59 § fjärde stycket 1920 års lag angivna formuläret skall ersättas av formulär av den lydelse bilaga vid 1952 års lag utvisar.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

I lag eller särskild författning förekommande hänvisning till stadgande, vilket ersatts av bestämmelse i denna lag, skall avse sistnämnda bestämmelse.

¹ Senaste lydelse av 56 § 3 mom. se 1944: 84, av 56 § 4 mom. se 1952: 264, av 57 och 72 §§ se 1967: 832, av 59 och 79 §§ se 1952: 264 samt av 81 och 87 §§ se 1940: 550.